ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

ΤΟΥ ΠΩΛ ΡΟΥΖΕ

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΤΟΥ ΑΛΗΤΗ

ΚΟΥΜΠΙΣΜΕΝΟΣ στὴν πόρτα ἑνὸς ἀπόμερου σπιτιοῦ, μιλοῦσε μὲ τὴ φτωχὴ νοικοκυρά του.

— Καὶ γιορίζεις ἔτσι στὴν τύχη, στοὺς δρόμους ; τὸν ρώτησε ἐκείνη.

— Ναί, χρόνια τώρα περπατῶ ὁλοένα καὶ διαρκῶς τὰ βήματά μου ἀκολουθοῦν κανούργιους δρόμους, ἀποκρίθηκε ὁ ἀλήτης καὶ ὑψωσε τὸ μπαστοῦνι του δείχνοντας τὸν μακρυνὸν ὁρίζοντα, ποὺ τὸν ἔφραζαν μεγάλα δάση ἐλάτων.

— Τί τὰ θέλετε ; ἐξακολούθησε σὲ λίγο. Αὐτὴ εἶνε ἡ ζωή μου... Κι' ἂν ἡ ζωή μου αὐτὴ ἔχη καὶ τὰ κακά της, ἔχει ὅμως καὶ τὶς χάρες της...

— Ναί ;... ψιθύρισε ἡ γυναῖκα.

Μὰ ἐπειδὴ ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀκούστηκε ἀπὸ τὸ σπίτι ἡ φωνὴ ἑνὸς παιδιοῦ, εἶπε στὸν ἀλήτη :

— Κάθησε ἐδῶ μιὰ στιγμὴ, ἂν σοῦ ἀρέση.

Κι' ἔτρεξε μέσα, ἐνῶ αὐτὸς κάθησε στὸ σκαλοπάτι.

Ἦταν ἕνας γέρος μὲ ἄσπρη γενειάδα, μὲ γυρτὴ ράχη, μὲ μέτωπο ζαρωμένο. ἕνας ἀπὸ τοὺς ἄτυχους ἐκείνους ἀνθρώπους, ποὺ γιὰ σύντροφο τῆς ζωῆς τους ἔχουν τὴν ἀτυχία. Μὰ τὰ μάτια του δὲν ἔδειχναν κανένα μῖσος ἐναντίον τῆς τύχης του, ἐναντίον τῆς ἀνθρωποτήτος. Ἀπεναντίας φαινόντουσαν πολὺ γλυκά.

Ἀπὸ μέσα ἀκουγόταν τώρα ἡ φωνὴ τῆς γυναίκας, ποὺ ἔλεγε στὸ παιδί της:

— Κοιμήσου, ἀγαπημένο μου, κοιμήσου . . . Εἶμ' ἐδῶ !...

— Καὶ ὁ μπαμπᾶς ; τὴ ρώτησε ἐκεῖνο.

— Θὰ γυρίση σὲ λίγο.

— Καὶ τί θὰ μοῦ φέρη ;

— Δὲν ξέρω, ἀπάντησε στενάζοντας ἡ μητέρα, μὰ μοῦ φαίνεται πὼς δὲν θὰ σοῦ φέρη τίποτε, γιατὶ δὲν θὰ μπόρεσε νὰ πάη στὸ Ζιρομανίτ...

— Ἀ ! τίποτα !... ἔκανε τὸ παιδὶ μ' ἕν' ἀτελείωτο παράπονο.

— Παρηγορήσου ὅμως, παιδάκι μου, γιατὶ θὰ πάη αὔριο ἢ μεθαύριο καὶ θὰ σοῦ φέρη ἕνα ὡραῖο παιχνίδι...

— Τί παιχνίδι, μαμά;... Ἕνα κουτὶ μὲ στρατιωτάκια ;... Ἔ ;... Ἕνα μεγάλο κουτὶ μὲ στρατιωτάκια ;...

— Ναί, παιδί μου...

Τότε, παρηγορημένο τὸ παιδί, σώπασε καὶ ἡ μητέρα ξαναγύρισε κοντὰ στὸ γέρο, ὁ ὁποῖος τὴ ρώτησε :

— Τί ἔχει τὸ παιδί σου, κυρά μου ;

— Εἶν' ἄρρωστο, ἀδύνατο, ἀπάντησε ἐκείνη θλιβερά. Θὰ ἤθελε καλὴ τροφή, κρέας, κρασί... καὶ δὲν μπορεῖμε, ἀλλοίμονο ! νὰ τοῦ δώσουμε τίποτε ἀπ' ὅλ' αὐτά... Ὁ πατέρας του κερδίζει εἴκοσι δραχμὲς τὴν ἡμέρα, κουβαλῶντας ξύλα ἀπ' τὸ βουνό... Μόλις μᾶς φτάνουν γιὰ τὸ ψωμί μας...

— Ἀ ! ψιθύρισε ὁ γέρος σκεφτικός.

Ἡ γυναῖκα τότε ἐξακολούθησε :

— Ὁ ἄντρας μου, ὑπολογίζοντας πὼς θἄπιανε καλύτερη δουλειὰ αὐτὲς τὶς ἡμέρες, εἶχε ὑποσχεθεῖ στὸ παιδί μας γιὰ τὰ Χριστούγεννα ἕνα κουτὶ στρατιωτάκια... Μά, ἀλλοίμονο ! δὲν τὴν πέτυχε αὐτὴ τὴ δουλειὰ κι' αὔριο εἶνε Χριστούγεννα καὶ τὸ παιδί μας δὲ θἄχη τὸ δῶρο του...

— Χριστούγεννα ;... Αὔριο ;... ἔκανε ξαφνιασμένος ὁ ἀλήτης.

— Ναί. Δὲν τὸ ξέρεις ; Ποῦ ζῆς λοιπόν ;...

Αὐτὸς κούνησε τὸ κεφάλι του... Εἶχε καταντήσει μὲ τὴν ἀλητική ζωή του σὰν τὰ ζῶα. Ἡ ἡμέρες ἦσαν γι' αὐτὸν τόσο ὅμοιες μεταξύ τους, ὥστε τὶς συνέχεε. Περπατοῦσε ἀδιάκοπα, λέγοντας διαρκῶς τὰ ἴδια λόγια στὶς πόρτες τῶν σπιτιῶν, ζητιανεύοντας, καὶ κοιμούμενος ὅπου τοῦ τύχαινε... Τί τὸν ἐνδιέφεραν αὐτὸν ἡ ἡμέρες !

Ἐνῶ ὁ ἀλήτης ἔκανε αὐτὲς τὶς σκέψεις, ἡ γυναῖκα εἶχε μπῆ στὸ σπίτι, ἀπ' ὅπου σὲ λίγο ξαναγύρισε φέροντας ἕνα κομμάτι ψωμί.

— Νά, πάρε αὐτό ! τοῦ εἶπε. Δόξα σοι ὁ Θεός, παρ' ὅλη τὴ φτώχεια μας δὲν μᾶς ἔλειψε ποτὲ τὸ ψωμί...

Καὶ σὲ λίγο πρόσθεσε :

— Βραδυάζει καὶ παίρνει ἀέρας... Θὰ ἔχουμε χιόνια ἀπόψε...

Παίρνοντας τὴ λάμπα, τράβηξε πρὸς τὴν πόρτα...

— Ναί, εἶπε ἐκεῖνος, εὐχαριστῶντας τὴν γιὰ τὸ ψωμί της.

Καὶ σὲ λίγο ἐπρόσθεσε :

— Τὸ χιόνι ἐμένα δὲν μὲ τρομάζει ! Οὔτε ὁ ἄνεμος, οὔτε ἡ νύχτα... Καλὴνύχτα, καλὴ γυναῖκα, καὶ ὁ Θεὸς νὰ σᾶς φυλάη !...

Καὶ ἀπομακρύνθηκε ἀπὸ τὸ ξεμοναχιασμένο ἐκεῖνο σπίτι τοῦ βουνοῦ.

* * *

Πράγματι, παγωμένος ἄνεμος εἶχε σηκωθῆ καὶ σύννεφα μελανὰ εἶχαν σκεπάσει τὸν οὐρανό.

Ὁ ἀλήτης μὲ τὸ μπαστοῦνι στὸ χέρι πῆρε ἕνα μονοπάτι, ποὺ κατέβαινε πρὸς τὴ μακρυνὴ πολιτεία. Δὲν ὑπῆρχε γύρω του τίποτε, ἀλλὰ ἦταν παραδομένος σὲ βαθειὲς σκέψεις.

Συλλογιζόταν τὸ σπιτάκι ποὺ εἶχε ἀφήσει καὶ τοὺς φτωχοὺς ἀνθρώπους ποὺ κατοικοῦσαν σ' αὐτό. Ἀσφαλῶς δὲν ἦσαν πολὺ εὐτυχισμένοι ἀπ' αὐτόν... Κι' ὅμως, οὔτε κι' αὐτὸς ἤτανε πάντοτε ἔτσι ἀλήτης... Εἶχε γνωρίσει κι' αὐτὸς εὐτυχισμένες ἡμέρες, εἶχε γνωρίσει κι' αὐτὸς οἰκογένεια, εἶχε κι' αὐτός σπίτι...

Μὰ ἀπὸ τότε εἶχαν περάσει χρόνια, πολλὰ χρόνια... Πένθη καὶ καταστροφὲς τὰ εἶχαν διαλύσει ὅλ' αὐτά !...

Ἡ κακὴ μοῖρα εἶχε βαρύνει τὴ ζωή του καὶ ἔτσι, ἕνα κακὸ βράδυ, χωρὶς αὐτὸς νὰ φταίη σὲ τίποτε, εἶχε βρεθεῖ μόνος καὶ κατεστραμμένος. Τότε ἀναγκάστηκε νὰ ἐγκαταλείψη τὴν πατρίδα του, χωρὶς πεντάρα στὴν τσέπη, ἀποφασισμένος νὰ ἐργαστῆ. Μὰ ποιὰ ἐμπιστοσύνη γιὰ δουλειὰ θὰ μποροῦσε νὰ ἐμπνεύση ἡ λευκή του γενειάδα, ἡ γυρμένη ἀπὸ τὶς θλίψεις πλάτη του, τὰ χέρια του ποὺ ἔτρεμαν ;... Γελοῦσαν μαζύ του, ὅταν ἐβεβαίωνε πὼς ἦταν ἀκόμα ἱκανὸς γιὰ ἐργασία καὶ πὼς θὰ ἔκανε ὅ,τι ἤθελαν.

Εἶχε ὑποφέρει πολὺ στὴν ἀρχή. Ἔπειτα, σιγὰ-σιγά, βαδίζοντας κι' ἀναζητῶντας πάντα δουλειά, συνήθισε στὴν ἀλήτικη ζωή.

Ἔτσι, χρόνια τώρα, βάδιζε χωρὶς σκοπὸ καὶ χωρὶς ἔννοια. Μὲ τὰ ἴδια λόγια ἐπαιτοῦσε καὶ στὶς πόρτες τῶν καλυβιῶν καὶ στὶς πόρτες τῶν πύργων. Ἀλλοῦ τοῦ ἔδιναν ψωμί, λαρδὶ καὶ τυρὶ κι' ἀλλοῦ λίγο κρασί, ἕνα παλήρουχο, ἢ μισὸ φράγκο.

Τὰ χρήματα τὰ φύλαγε καὶ ὅτον μάζευε ἀρκετά, τὰ ἄλλαζε μὲ νομίσματα μεγαλείτερης ἀξίας, τὰ ὁποῖα ἐπίσης φύλαγε. Ἔτσι εἶχε τώρα στὴν τσέπη του ἕνα χαρτονόμισμα τῶν πενταακοσίων φράγκων, ποὺ ἀποτελοῦσε ὅλην του τὴν περιουσία.

Ὁ ἄνεμος δυνάμωνε ὁλοένα τὴν ὁρμή του καὶ μαῦρα καὶ σκοτεινὰ σύννεφα κυλοῦσαν στὸν ὁρίζοντα.

Μὰ πάντα ὁ ἀλήτης εἶχε τὴ σκέψη του στὸ ἀπόμερο σπιτάκι τῶν φτωχῶν ἀνθρώπων, ὅπου μὲ τόση καλοσύνη τὸν εἶχαν ἐλεήσει. Συλλογιζόταν τὴ δυστυχία τοῦ ξυλοκόπου, ποὺ δὲν θὰ μποροῦσε, γιὰ μερικὰ φράγκα, νὰ δώση τὸ δῶρο ποὺ εἶχε ὑποσχεθῆ στὸ παιδί του. Δὲν τό εἶχε δεῖ αὐτό τὸ παιδί, μὰ τὸ φανταζόταν χλομό, θλιμμένο, μὲ μεγάλα μελανιασμένα μάτια, ἀπ' τὰ ὁποῖα συχνὰ κυλοῦσαν δάκρυα.

— Χριστούγεννα !... Χριστούγεννα !...

Αὐτὴ ἡ λέξι στριφογύριζε ἀδιάκοπα στὸ μυαλὸ τοῦ ἀλήτη. Καὶ θυμόταν τὰ εὐτυχισμένα Χριστούγεννα ποὺ εἶχε περάσει κι' αὐτὸς ἄλλοτε καὶ ποὺ δὲν θὰ τὰ ξαναπερνοῦσε ποτὲ πειά !... Μόνος, ὁλομόναχος βάδιζε κατ' εὐθεῖαν ἐμπρός, ἔτσι, ὅπως ὁλομόναχος θὰ περατοῦσε καὶ τὴν τελευταία ἡμέρα τῆς ζωῆς του...

Τὰ Χριστούγεννα περνοῦσαν, χωρὶς νὰ τὰ ἀντιλαμβάνεται ποτέ...

Ἀπόψε θὰ ἔφτανε στὸ Ζιρομανίτ, ὅπου θὰ ζητοῦσε ἄσυλο σὲ κανένα σπίτι. Θὰ τοῦ ἔδιναν βέβαια τὴν ἄδεια νὰ κοιμηθῆ σὲ κάποια γωνιὰ τοῦ σταύλου... Καὶ θ' ἀποκοιμόταν ἐκεῖ, μέσ' στ' ἄχυρα, ἐνῶ ὅλος ὁ ἄλλος κόσμος θὰ προετοιμαζόταν γιὰ τὴ γιορτή.

Μὰ ἦταν ἀλήθεια πὼς καὶ κάτι ἄλλοι ἄνθρωποι δὲν θὰ περνοῦσαν πιὸ εὐτυχισμένα Χριστούγεννα ἀπ' αὐτόν... Στὸ βουνό, ἐκεῖ ψηλά, στὴν καλύβα τοῦ ξυλοκόπου, δὲν θὰ εἶχαν περισσότερη χαρὰ ἀπ' αὐτόν... Θὰ κοιμόντουσαν ἴσως νωρίς, γιὰ νὰ μὴν κλάψουν...

— Ὦ ! τοὺς δυστυχισμένους !... σκέφτηκε ὁ ἀλήτης.

* * *

Καὶ ἔξαφνα στάθηκε...

Μιὰ ἰδέα τοῦ εἶχε ἔρθει, τὴν ὁποία προσπάθησε στὴν ἀρχὴ νὰ διώξη... Ἐκείνη ὅμως ξαναγύριζε ἐπίμονη...

Ἂν ἤθελε αὐτός, θὰ μποροῦσε νὰ τοὺς κάνη ἀπόψε εὐτυχισμένους καὶ νὰ συμμεριστῆ κι' αὐτὸς λίγο τὴν εὐτυχία τους...

Μήπως δὲν εἶχε μέσα στὴν τσέπη του ἕνα ὁλόκληρο πεντακοσάρικο, μὲ τὸ ὁποῖο θὰ μποροῦσε ν' ἀγοράση ἕνα σωρὸ πράγματα ; Καί, πρῶτα - πρῶτα, θ' ἀγόραζε ἕνα κοῦτί μὲ μολυβένιους στρατιῶτες γιὰ τὸ παιδάκι... Ἔπειτα μιὰ χήνα ψητή... Ἔπειτα δυὸ χριστόψωμα, κι' ἀκόμα μερικὰ κάστανα.

— Ναί, σκέφτηκε ὁ γέρος, μπορῶ νὰ τὰ κάνω ὅλ' αὐτά...

Μὰ ἐντωμεταξὺ τὸ χιόνι εἶχε ἀρχίσει νὰ πέφτη πυκνό... Γιὰ νὰ κάνη ὅλες αὐτὲς τὶς προμήθειες καὶ νὰ ξαναγυρίση στὸ σπίτι τοῦ ξυλοκόπου, χρειαζόταν δυὸ ὧρες... Καὶ πῶς θὰ εὕρισκε, μέσ' στὸ βαθὺ σκοτάδι, τὸ δρόμο, ποὺ σὲ λίγο θὰ τὸν εἶχε σκεπάσει τὸ χιόνι ;

* * *

— Ἔλα, ἄντρα μου, μὴν ἀπελπίζεσαι ἔτσι... Θὰ ἔχης ἴσως περισσότερη τύχη μεθαύριο...

Ὁ ξυλοκόπος εἶχε καθήσει κοντὰ στὴ φωτιὰ κι' εἶχε γείρει τὸ κεφάλι του θλιβερά.

— Ἀπελπίζομαι, γιατὶ εἶχα ὑποσχεθῆ τὸ παιγνίδι στὸ παιδί...

— Τὸ ἔχω... Μὰ τί νὰ κάνης, ἀφοῦ δὲν μπορεῖς νὰ τοῦ τὸ πάρης;...

Κι' ἀφοῦ εἶπαν τὰ λόγια αὐτά, οἱ δυὸ σύζυγοι σώπασαν. Ἐπὶ μερικὰ λεπτά, μιὰ σιωπὴ γεμάτη ἀγωνία εἶχε ἁπλωθῆ μέσ' στὸ μικρὸ σπιτάκι. Σὲ λίγο ὁ ἄνδρας εἶπε :

— Σὲ λίγο, θὰ ξυπνήση τὸ φτωχό... Δὲν θὰ μᾶς ζητήση ἴσως τίποτε, μὰ θὰ συλλογιστῆ ὅ,τι τοῦ εἴχαμε ὑποσχεθῆ... Αὐτὸ θὰ μοῦ σπαράξη τὴν καρδιά... Ὤ !... Θεέ μου !... τί φτώχεια !... Ἄλλοτε γιορτάζαμε τὰ Χριστούγεννα... Μὰ ἐφέτος τίποτε...

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ μιὰ φωνοῦλα ἀκούστηκε ἀπὸ τὸ βάθος τῆς καλύβας :

— Μαμά !...

Ἡ μητέρα ἔτρεξε ἀμέσως στὸ κρεββάτι.

— Δέν ἔφερε τίποτε, μαμά ; ρώτησε τὸ παιδί.

— Ὄχι, παιδάκι μου, ὄχι... Μὰ αὔριο...

— Ὅλο αὔριο μοῦ λές, μαμά...

Καὶ ἡ φωνοῦλα τοῦ παιδιοῦ ἔσβυσε σ' ἕνα λυγμό.

Ἔξαφνα, τὴν ἴδια στιγμή, ἕνας κρότος ξερὸς ἀκούστηκε στὴν πόρτα.

— Ποιὸς μπορεῖ νὰ εἶν' ἔξω μὲ τέτοιον καιρό ; εἶπε ὁ ξυλοκόπος.

Καί, παίρνοντας τὴ λάμπα, τράβηξε πρὸς τὴν πόρτα.

Τὴν ἴδια στιγμὴ ὅμως μιὰ φωνὴ ἀκούστηκε ἀπ' ἔξω :

— Ἀνοῖχτε, καλοὶ ἄνθρωποι... Εἶν' ὁ Χριστούλης...

Καί, ὅταν ἡ πόρτα ἄνοιξε, παρουσιάστηκε ὁ ἀλήτης τοῦ ἀπογεύματος, φορτωμένος ἕνα σωρὸ δέματα.

* * *

Τώρα, γιορτὴ γινόταν στὴ φτωχικὴ καλύβα. Γύρω στὸ τραπέζι ἡ χαρὰ βασίλευε. Ὁ ἀλήτης τοὺς εἶχε φέρει ὅλα, τρόφιμα, παιχνίδια. Τὸ παιδάκι, μόλις εἶδε τὸ κουτὶ μὲ τοὺς ὑπέροχους μολυβένιους στρατιῶτες μὲ τὴν κόκκινη καὶ λευκὴ στολή, ἀμέσως ἔννοιωσε τὸν ἑαυτό του καλύτερα καὶ σηκώθηκε ἀπ' τὸ κρεββάτι του γιὰ νὰ καθήση μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους στὸ τραπέζι. Τὸ πρόσωπό του ἀχτινοβολοῦσε ἀπὸ χαρὰ καί, κάθε τόσο, ὑψώνοντας τὰ μάτια του πρὸς τὸν ἀλήτη, τοῦ ἔλεγε :

— Σ' ἀγαπῶ, καλέ μου Χριστούλη...

Καὶ ὁ γέρος ἔννοιωθε τὸν ἑαυτό του ὑπερευτυχισμένο, βλέποντας τὴν εὐτυχία ποὺ εἶχε δημουργήσει γύρω του.

Ἀσφαλῶς, ἐκεῖνο τὸ βράδυ, σὲ κανένα πλούσιο σπίτι δὲν ἐβασίλευσε τόση χαρά, ὅση στὸ φτωχικὸ ἐκεῖνο σπιτάκι τῶν ξυλοκόπων.

Καί, ὅταν, ἀργά, ἦρθε ἡ ὥρα γιὰ νὰ κοιμηθοῦν, ἔστρωσαν στὸν ἀλήτη ἕνα ζεστὸ στρῶμα ἀπὸ ἄχυρο.

* * *

Πρὶν ξημερώση, τὴν ἄλλη μέρα, ὁ ἀλήτης ἔφυγε ἀθόρυβα.

Τὸ χιόνι δὲν εἶχε πάψει νὰ πέφτη τὴ νύχτα. Τὰ ἐλάτια εἶχαν σκεπαστῆ ὁλόκληρα.

Πρὶν φύγη ὁ γέρος στάθηκε κι' ἀφογκράστηκε μέσ' στὴν καλύβα. Ὅλοι κοιμόντουσαν γύρω του...

Σκέφτηκε τὴν εὐτυχία ποὺ εἶχε σκορπίσει, καὶ μιὰ ἱκανοποίησις τοῦ γέμισε τὴν καρδιά, μιὰ ἱκανοποίησις ποὺ ποτὲ ὥς τότε δὲν τὴν εἶχε νοιώσει...

Ὡστόσο ὅμως δὲν ἤθελε ν' ἀκούση εὐχαριστίες καὶ γι' αὐτὸ ἔφυγε μέσ' στὸ χιόνι, ποὺ ἔπεφτε σὲ χοντρὲς νιφάδες...

Κρατῶντας τὸ ραβδί του στὸ χέρι, διευθύνθηκε πρὸς τὸ ἄγνωστο...

ΠΩΛ ΡΟΥΖΕ

ΣΚΕΨΕΙΣ

ΓΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ

Ἡ ἐπίσημες τελετὲς εἶνε κωμωδίες ποὺ παριστάνονται σ' ἕνα θέατρο χωρὶς παρασκήνια. Σὲ μιὰ στιγμὴ χάνεται ἡ αὐταπάτη καὶ μαζὺ μ' αὐτὴν καὶ ἡ ἐντύπωσις.

— Ὅταν θέλουμε νὰ ἐπιβεβαιώσουμε κάτι τι, ἐπικαλούμεθα τὸ Θεό, γιατὶ ξέρουμε ὅτι αὐτὸς ποτὲ δὲν μᾶς διεψεύδει.

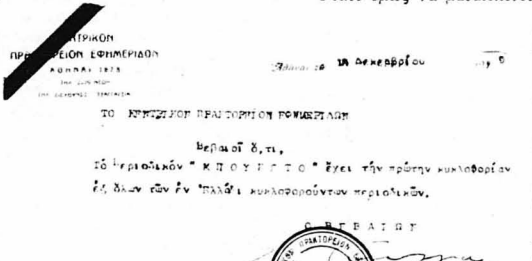

Ἡ ἐπίσημος βεβαίωσις τοῦ Κεντρικοῦ Πρακτορείου περὶ τῆς κυκλοφορίας τοῦ «Μπουκέτου».

ΑΠΑΞ ΔΙΑ ΠΑΝΤΟΣ

Η ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΜΑΣ

Ὅπως γράφαμε ἢ μᾶλλον ὅπως καταγγέλλαμε σὲ προηγούμενο φύλλο, τὸ περιοδικὸν ἢ μᾶλλον τὸ ἔντυπον «Θεατὴς» ἐκυκλοφόρησε πρὸ ἡμερῶν κρύφα καὶ λαθραίως ψευδῆ βεβαίωσιν τοῦ Πρακτορείου πρὸς ἐξαπάτησιν τῶν ἐμπόρων διὰ τὴν ἀπόκτησιν ρεκλαμῶν.

Στὴ βεβαίωσι αὐτὴ ἡ κυκλοφορία τοῦ ὡς ἄνω ἐντύπου ἐδιπλασιάζετο... εἰς τὸ χαρτί, βέβαια. Τὸ «Μπουκέτο» ἀπεκάλυψε τὴν μικροπονηρίαν αὐτὴν καὶ ὁ «Θεατὴς», διὰ νὰ δικαιολογηθῆ, ἔσπευσε νὰ δημοσιεύση ἕνα ὁλόκληρον μακαρόνιον, συντεταγμένο εἰς τὸ διδασκαλικὸν καὶ παγερὸν ὕφος στὸ ὁποῖο γράφεται ὁλόκληρος.

Τί δὲ ἔγραφεν εἰς τὸ μακαρόνιόν του αὐτὸ τὸ ὡς ἄνω τερπνὸν ἔντυπον ; Ἔπαιζε μὲ τὰς λέξεις. «Θέτομεν εἰς κυκλοφορίαν, ἔγραφε, τόσας χιλιάδας φύλλων», χωρὶς νὰ γράφη καὶ πόσα φύλλα πωλεῖ. Διότι, ὡς εἶνε γνωστόν, τὰ περιοδικὰ καὶ αἱ ἐφημερίδες καὶ πᾶν ἔντυπον, οὐδέποτε πωλοῦν ὅσα φύλλα «θέτουν εἰς κυκλοφορίαν». Ὑπάρχει πάντοτε ἡ λεγομένη «ἐπιστροφή», δηλ. τὰ φύλλα ποὺ περισσεύουν ἀπὸ τὴν πώλησιν.

Μ' ἄλλους λόγους τὸ ὡς ἄνω ἔντυπον ψεύδεται διπλά. Διότι καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν φύλλων ποὺ θέτει, ὡς λέγει, εἰς κυκλοφορίαν καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν φύλλων τὰ ὁποῖα δήθεν πωλεῖ, εἶνε ΨΕΥΔΕΙΣ.

Τὸ εἴπαμε καὶ τὸ ἐγράψαμε καὶ ἄλλοτε. Τὸ «Μπουκέτο» ὑπερβαίνει τὸν «Θεατὴν» εἰς πώλησιν φύλλων εἰς μὲν τὰς Ἀθήνας κατὰ 6—7 χιλιάδας, εἰς δὲ τὰς Ἐπαρχίας κατὰ 3 1)2—4 χιλιάδας, συνολικῶς δηλαδὴ κατὰ 10 — 11 χιλιάδας.

Γιατί ὅμως νὰ ματαιοπονοῦμε ; Γίνεται μήπως σύγκρισις μεταξὺ τοῦ «Μπουκέτου» καὶ τοῦ ὡς ἄνω ἐντύπου ; Τὸ «Μπουκέτο» εἶνε πᾶν ὅ,τι ἐκλεκτόν, εἶνε ἡ δροσιά, εἶνε ἡ ζωντάνια, εἶνε ἡ χαρά. Ὁ «Θεατὴς» εἶνε τὸ περιοδικὸν τοῦ 1880, ὁ παγός, τὸ θνησιμαῖον. Ὀζει ταμβάκου! Ποτὲ δὲν εἶχε μιὰ ἰδέα, μιὰ ἐμπνευσι δική του. Πάντοτε μᾶς ἀντέγραφε καὶ μᾶς ἀντιγράφει. Ἔχει γίνει ἡ σκιά μας. Μᾶς ἀντέγραψε στὸ σχῆμα, μᾶς ἐμιμήθη ἀνεπιτυχέστατα στὶς σελίδες ποὺ δημοσιεύουμε. Ἱστορικὲς σελίδες ἐμεῖς, ἱστορικὰ ἐξαμβλώματα αὐτός. Βιογραφίες ἐμεῖς, βιογραφικὲς σαλάτες αὐτός. Ἱπποτικὰ μυθιστορήματα ἐμεῖς, μεσαιωνικὲς ἀναγοῦλες αὐτός. Ἐκδίδουμε παηγυρικὰ φύλλα ἐμεῖς, σπεύδει νὰ ἐκδώση καὶ αὐτὸς παηγυρικὰ λαχανόφυλλα κλπ. κλπ. κλπ.

Πτωχὸς εἰς ἐμπνεύσεις, στεῖρος, δασκαλίζων, σχολαστικός, ἰδοὺ ἡ σταδιοδρομία του.

«Γιατὶ τὸ ἰδιοδιήγημα σ' ἐσᾶς εἶνε ἀριστουργηματικό, γεμᾶτο ζωὴ καὶ δρᾶσι, καὶ στὸ «Θεατὴ» κρῦο καὶ ἀνοῦσι ;», μᾶς ἔγραφαν προχτὲς ἀπὸ τὸ Βόλο. Γιατί; Γιατὶ τὸ «Μπουκέτο» εἶνε περιοδικό, δὲν εἶνε ψυγεῖο. Γιατὶ τὸ «Μπουκέτο» ἔχει ἐπιτελεῖο ἐκλεκτῶν συνεργατῶν, στρατιὰν μεταφραστῶν, σκιτσογράφους κλπ. κλπ. Γιατὶ ἐξοδεύουμε χιλιάδας μηνιαίως πρὸς ἀγοραν βιβλίων. Γιατὶ παρακολουθοῦμε τὴν παγκόσμιο φιλολογικὴ κίνησι.

Τί διαθέτει δὲ ὁ «Θεατὴς»; Εἰσῆλθε ποτὲ εἰς Ἀθηναϊκὸν βιβλιοπωλεῖον ; Ποῖοι εἶνε οἱ συνεργάται του καὶ ποῖοι καὶ πόσοι οἱ μεταφρασταί του ;

Τὸ «Μπουκέτο» ἐτίμησαν καὶ τιμοῦν μὲ τὴ σύνεργασία τους οἱ κ. κ. Κ. Παλαμᾶς, Π. Νιρβάνας, Γρ. Ξενόπουλος, Α. Τραυλαντώνης, Δ. Πορφύρας, Μ. Μαλακάσης, Χ. Χρηστοβασίλης, Στ. Δάφνης, Αἰμ. Δάφνη, Δ. Κόκκινος, Ν. Λαπαθιώτης, Κ. Βάρναλης, Σταμ. Σταμ., Δ. Βουτυρᾶς, Κλ. Παράσχος κλπ. κλπ.

Ποίου ἐκ τῶν ἀνωτέρω λογογράφων μας ἐδημοσιεύθη ἔστω καὶ μία σελὶς εἰς τὸν «Θεατήν» ; Τέλος, ἂν θέλη ἢ ὁ «Θεατὴς» ἢ τὸ Πρακτορεῖον, τὸ ὁποῖον τὸν ἐφωδίασε μὲ τὴν ψευδῆ βεβαίωσιν, ἂς δεχθοῦν ἕνα μικρὸ στοίχημα σχετικὸ μὲ τὴν κυκλοφορίαν. Ἡμεῖς διαθέτομεν 25.000 δραχμῶν. Τὰς καταθέτομεν προθύμως εἰς οἱονδήποτε συμβολαιογραφεῖον. Ἂς καταθέσουν καὶ αὐτοὶ μόνον 1.000 δραχμάς. Καὶ ἂν ἔχουν, ὄχι μεγαλείτερη, ἀλλὰ τὴν ἴδια ἔστω κυκλοφορία μὲ τὸ «Μπουκέτο», χαλάει τους ἡ 25.000 δραχμές...

Ἐμπρός! Ἰδοὺ ἡ Ρόδος, ἰδοὺ καὶ τὸ πήδημα!...

Τέλος, ἐπειδὴ δὲν πρόκειται νὰ ἐπανέλθωμεν πλέον ἐπὶ τοῦ ἰδίου ζητήματος, δημοσιεύομεν εἰς τὴν σελίδα αὐτὴν ἐπίσημον βεβαίωσιν τοῦ Κ. Πρακτορείου ὑπογεγραμμένην ὑπὸ τοῦ Ἰδρυτοῦ καὶ Διευθυντοῦ του κ. Σπ. Τσαγκάρη, διὰ τῆς ὁποίας πιστοποιεῖται ὅτι τὸ «Μπουκέτο» ἔχει τὴν ΠΡΩΤΗΝ κυκλοφορίαν ἐξ ὅλων τῶν Ἑλληνικῶν περιοδικῶν.